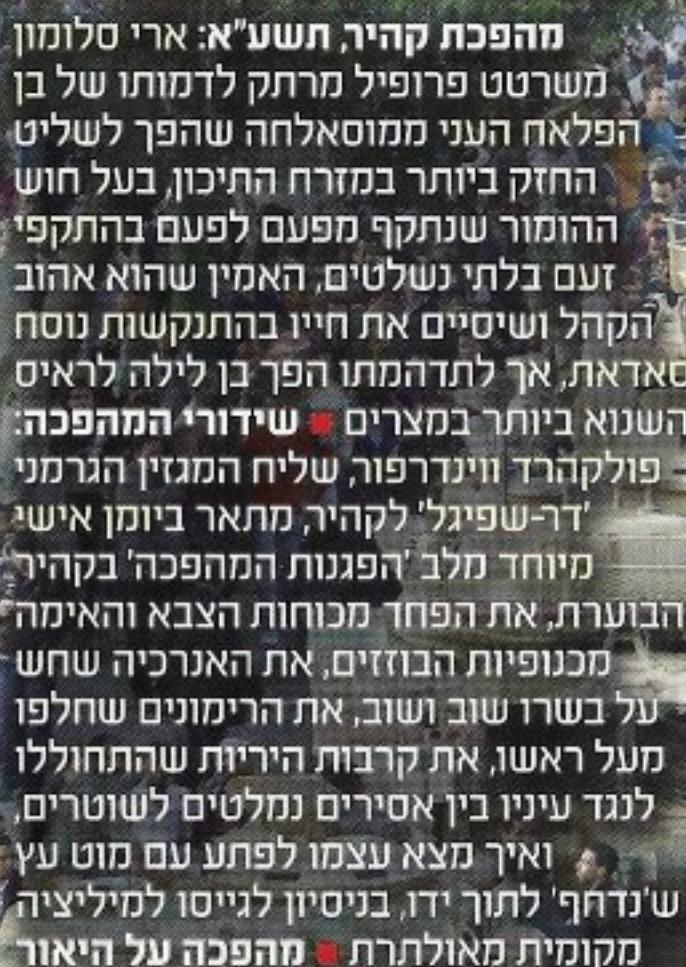

הַשְׁבִּיעַ לְעַלְיוֹן לִבִּי הַיְדֵּי

מהפכת קהיר, תשע"א: ארי סלומון
משרטט פרופיל מרתק לדמותו של בן
הפלאח העני ממוסאלחה שהפך לשליט
החזק ביותר במזרח התיכון, בעל חוש
ההומור שנתקף מפעם לפעם בהתקפי
זעם בלתי נשלטים, האמין שהוא אהוב
הקהל ושיסיים את חייו בהתנקשות נוסח
סאדאת, אך לתדהמתו הפך בן לילה לראיס
השנוא ביותר במצרים • **שידורי המהפכה:**
פולקהרד ווינדרפור, שליח המגזין הגרמני
'דר-שפיגל' לקהיר, מתאר ביומן אישי
מיוחד מלב 'הפגנות המהפכה' בקהיר
הבוערת, את הפחד מכוחות הצבא והאימה
מכנופיות הבוזזים, את האנרכיה שחש
על בשרו שוב ושוב, את הרימונים שחלפו
מעל ראשו, את קרבות היריות שהתחוללו
לנגד עיניו בין אסירים נמלטים לשוטרים,
ואיך מצא עצמו לפתע עם מוט עץ
ש'נדחף' לתוך ידו, בניסיון לגייסו למיליציה
מקומית מאולתרת • **מהפכה על היאור**

26,32

מכחול חייו

הצצה נדירה לחייו של
אלברט חקיקיאן, מצייר
הכתובות מטהרן שמקרב
רחוקים באמצעות מכחול

42

הלבן הלבן הזה

השלג של חייו תפס את
אהרן גרנביץ-גרנות דוקא
ב... כביש בין מונסי לניו
יורק. היה מרתק, כרגיל

50

9/3M

קולמוס

9 770793 963004 06

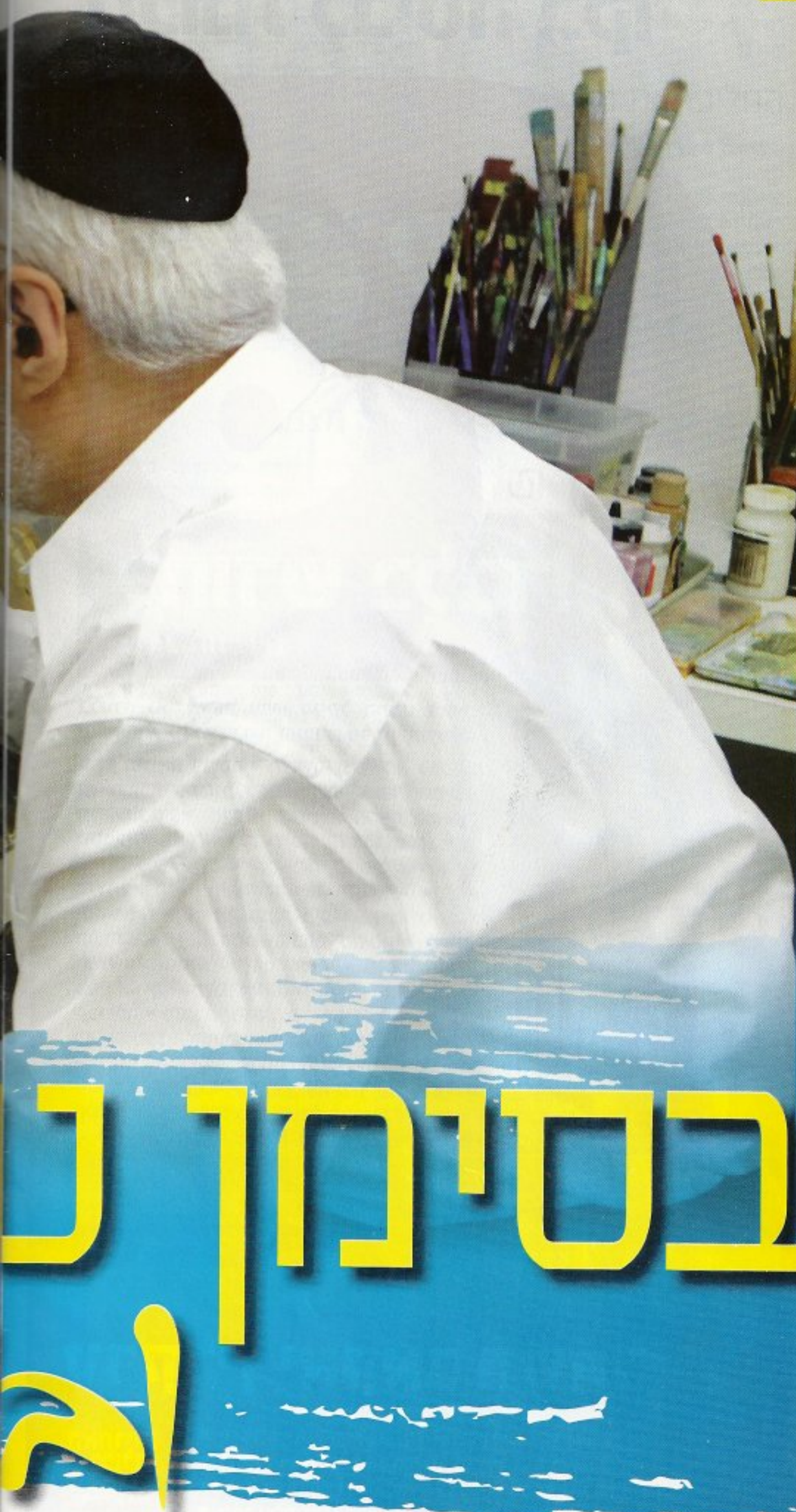
"שלושה בנים יש לך – וכולם רבי עקיבא איגר אחד"

בלעדי: בשבוע שבו הסתלק הרה"ג רבי נח ברמן זצ"ל, איש ה'פעילים' הנודע, מספר אחיו, **הגאון הנודע רבי חיים ברמן**, איש התורה של ישיבת פוניבז', בשיחה מרתקת ומרגשת על פעולות אחיו להצלת אחים תועים, על ברכותיהם והדרכותיהם של ה'חזון איש' והרב **מפוניבז'** שעמדו בבסיס הקמת ה'פעילים', ועל תורת הקבלה הנסתרת של אביהם

'משפחה' התחקה אחר אמן הכתוב

"בצלאל" הפרסי

אלברט חקיקיאן
היגר מטהרן לארה"ב
ללימודי אמנות, רק כדי
לגלות את ההוללות
הריקה שמאחורי חיי
האמנים ■ מאז שגילה
את ה'מעשה חושב'
בתורה מעניק האמן,
ששב בתשובה, מימד
ייחודי שאין דומה לו,
לכתובות יהודיות ■
בשיחה עם 'משפחה'
הוא מספר על האור
שהפיח האדמו"ר
מבלאזוב בתמונת
חיו, על הדולר השבועי
מהאדמו"ר מחב"ד
שהיווה פן ובסיס
לדמות דיוקנו, ועל קווי
הנפש ששרטט בקרבו
הרב אביגדור מילר זצ"ל
■ הצצה נדירה לחייו
של מצייר הכתובות,
שעוסק בקירוב רחוקים
באמצעות מכחולו
■ **נפתור ופרח**

ות היהודי שהפך את מכחולו לשופר היהדות הצרופה

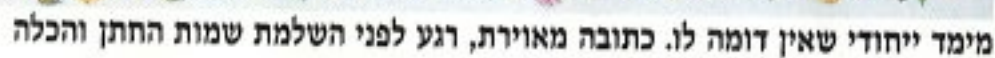
'החוזים המקודשים' ברגעי היצירה.
אלברט חקיקאן מאייר רקע לכתובה מעוטרת

שוב מכחול סאב

כשאנחנו שואלים אותו מנין ההשראה לכתובה ייחודית ושונה מקודמתה בכל פעם מחדש, הוא מציג

חלק מן הכתובות שלו, המקושטות בפרטים ארכיטקטוניים, דוגמאות פרחוניות מורכבות ודמויות תנ"כיות, מזכיר את הכתובות האיטלקיות המפוארות שהוכנו לפני מאתיים ושלוש מאות שנה. אתרות צבועות בגוונים עמוקים, חיים, ויש בהן דמויות מודרניות יותר, מפרחי טוליפ ועד גיטרות ותזמורות חתונה. ערבסקות, חמסות, מסגרות מפוארות

44 **מבנה** | כ"ט בשבט תשע"א

**"שתיעתו וראייתו
של אני חלושות,
אך הוא מרתק
את קהל שומעיו
בפרסית יפיפייה.
לא מזמן פגשתי
אדם העומד בראש
הקהילה האיראנית
בעיר אחרת, שאמר
לי: 'אביך עדיין
כותב כל כך יפה'"**

תוך כדי שיחה והתבוננות, מציג בפנינו האמן הבלתי נלאה כתובה אחת מני רבות, שהכין עבור בני זוג שנישאו. אט אט אנו מגלים, כי מאחורי כל קלף מאויר, מסתתר סיפור אישי ומרתק, שבעקבותיו יצר חקיקאן את העיטורים הספציפיים שבהם בחר. "משמעות שמו בשפה הפרסית של החתן, בעל כתובה זו, היא 'העולם'", הוא מסביר את החומר הרעיוני הגלום בציור הכתובה. "ציירתי אפוא שלושה עמודים שעליהם העולם עומד: תורה, עבודה וגמילות חסדים. את דמויות החתן והכלה בחרתי להציב על עמוד החסד דווקא, בגלל חשיבותו של החסד בנישואין".

אחרי השלישייה הזו, באו נוספות, והוא ארג סימבוליות של מערכות אחרות של שלושה עמודים ביהדות: שלושת אבות האומה ושלושת הרגלים. זוג אילנות משני צידי הטקסט הם בעלי ענפים המשתלבים מתחת לכתב. אלברט מוסיף כי אלה גם מתקשרים לרעיון החסד, כשהוא מתייחס למשל המובא בגמרא במסכת תענית, על אדם רעב המוצא עץ ומשבח אותו, לאחר שנהנה מפירותיו ומציל. התייחסות נוספת לעצים מופיעה בהקשר למקום אחר בגמרא, המדבר על נטיעת עץ עם לידתו של תינוק, על מנת להשתמש בענפים להכנת חופה לנישואיו.

"הלכתי ל'מוזיאון המטרופולין לאמנות', כדי לקבל השראה ויזואלית", הוא משלים את התמונה, תרתי משמע. "מצאתי דמות יפהפייה של עץ זהב צף, אשר התאמתה אותה לצרכי".

אנו עוברים להתעמק בכתובה אחרת. "כאן מדובר בבני זוג שהגיעו ממוצא שונה ומנוגד מנטלית", אומר אלברט. "אחד מהם משתייך לעדות המזרח, בעוד השני הגיע ממשפחה אשכנזית". בכתובה שלהם הוא בחר לסמל את הקשר הפנימי בין בני זוג יהודיים, שהוא כמובן בדרך התורה והמסורה. חקיקאן עיצב להם כתובה דרמטית. ליד עיטור הכלה ישנו סולם יורד הממוסגר בתוך נחשולי מים, ואילו החתן מצויר כשהוא עומד ליד סולם עולה ממוסגר באש. הסולמות נפגשים בשמים. איחוד הניגודים.

לעיתים קרובות מנסה אלברט לשלב התייחסות לפרשת השבוע. פעם, צייר דמויות של זוגות חיות

ואותיות בפרסית, מעניקות תחושה אוריינטאלית לזן אחר של כתובות, שאותן הוא מכין עבור יהודי עדות המזרח.

אלברט עצמו שנולד, כאמור, למשפחה איראנית, גדל בטהרן ברחוב המכונה 'שביל המכובדים'. משפחת חקיקאן הייתה מכובדת באמת ובתמים. אי שם בטהרן, היה יחזקאל, אביו, מנהל בית הספר 'אוצר התורה', ואמו היתה מורה לעברית. הם היו חבורה אינטלקטואלית, שאהבה לקרוא ולכתוב שירה בפרסית ועקבו מקרוב אחרי האירועים הפוליטיים. "כל מה שיש לי, קיבלתי מאבי", מעיד האמן על עצמו. "הוא כעת בן שמונים וארבע, שמיעתו וראייתו חלושות, אך הוא עדיין כותב בעבור עיתונים פרסיים ומרתק את קהל שומעיו בפרסית יפיפייה. לא מזמן פגשתי אדם העומד בראש הקהילה האיראנית בעיר אחרת, שאמר לי: 'אביך עדיין כותב כל כך יפה'". גם אחותו של אלברט פרסמה שני כרכים של שירה בפרסית, ונודעת כעיתונאית בשפה האנגלית וכפרשנית פוליטית, המתמחת בנושאים איראניים. ספר הזיכרונות שלה בשפה האנגלית, 'מסע מארץ הלא', מגולל את קורותיה כמתבגרת בכאוס של מהפכת איראן.

כמו אביו ואחותו של אלברט, גם לזוגתו, דליה, כישרון לשירה בפרסית. אלברט נישא בגיל מבוגר יחסית, לילידת שיראז, שהוברה מאיראן בשנת תשמ"ט. בהיחלצה מאיראן, היא הייתה בת 22, ויחד עם אחותה ויהודים נוספים, הוסעה בחלק האחורי של משאית. קשה לה לשוב את הימים ההם: אל הלימוד באוניברסיטה כשהיא בלבוש מוסלמי; אל הפחד מעזיבת משפחתה; אל חוסר האמון במבריחים ואל התהייה המתמדת על מידת מהימנותם; אל הקשיים שהיו כרוכים בשהייה בפקיסטאן, עד

הרי את מקודשת בדי, בצבע ובמכחול אמנותי שלל המכחולים

שמוסדות יהודיים העבירו אותה ואת אחותה לווינה, ואל קשיי הסתגלותה לחיים בניו יורק.

חן, ושכל טוב

על המונח שאותו טבע בעצמו, כי כתובה הינה בבחינת 'חזוה מקודש', שומר חקיקאן כעל בבת עינו, ועימו הוא ניגש למלאכה ולשולחן השרטוט הלבן. "אינני מעוניין לעשות כתובות מצועצעות", הוא מכריז. "אני לא אשליך פנימה אל הקלף, איור של מנורה או מגן דוד, סתם כדי להעניק הרגשה יהודית. מטרתי הברורה היא למסור אל הדף ולהנציח דרכו, מושגים יהודיים רוחניים בדרך חדשה, בלתי שגרתית, ייחודית ורווית קדושה. אני רוצה שהכתובה שאצור, תמצא חן בעיני אלוקים ראשית דבר, ורק אחר כך בעיני אדם". כתובה ממוצעת מעשי ידיו נוטלת ממנו, לדבריו, שלושים עד ארבעים שעות עבודה.

כל סיפור ליצירת מופת. אלברט מציב את הקלף על כן הציור

"השאיפה שלי היא לחיות כמו יהודי פשוט - מקווה, מניין,

את סיפורה-ציורה האישי, הרי שעליו לקבל את הרקע המתאים מבני הזוג. בכל משימה חדשה הוא מקדיש שעות מספר לשיחה משמעותית עם בני הזוג, כדי לממש את הרקע שממנו באו, ולגשש אחר הדברים שתופסים חשיבות ניכרת אצלם.

מרבית הזוגות שפונים אליו, הינם בעלי רקע דתי מועט בתכלית, אם בכלל. כך מוצא את עצמו האמן, גולש משיחה ממוקדת על אודות ציור דמויות וסוג האיור שיתלווה אל הטקסט, לשיחות קירוב עמוקות העוסקות במשמעות הכתובה, בפירושו של מוסד הנישואין על פי היהדות, ובחשיבותה של התורה ויישומה בדורנו אנו. "אשתי כבר מתבלבלת", הוא מחייך. "היא שואלת אותי: אתה עושה עסקים או עוסק בקירוב?" האמת היא שמזה ומזה אינו מניח ידו...

"לפעמים אני נתקל באנשים שכפופים למרותם של 'רבנים' אשר אינם ראויים לשאת כלל בתואר זה. אז אני מנסה לשכנע אותם להחליף את מורה הדרך הרוחני שלהם ברב מן השורה, פוסק הלכתי על פי התורה. למרבה הצער, בקהילה האיראנית ישנו קיטוב בין האנשים שנותרו מסורתיים לבין אלה שנהיו דתיים - אתה רואה זאת במיוחד בקליפורניה".

בחנות יודאיקה בטינק, ניו ג'רסי, פגש אחד מן הלקוחות הפרסיים שלו, ביד ההשגחה, יהודיה תושבת מקסיקו, שתרה אחר כתובה מודפסת סטנדרטית. אותו אדם אמר לה: "למה לך לרכוש כתובה מודפסת? ידידי מכין כתובות אישיות, יפהפיות". אישה זו, שאינה שומרת תורה ומצוות, דוברת ספרדית, הופיעה על מפתן ביתו של אלברט. "חשבתי בתחילה שאולי היא עובדת במשק בית, בגלל המראה שלה והמבטא המקסיקני", נזכר אלברט. "אך היא הייתה יהודיה. בסופו של דבר, שוחחנו במשך על משמעות השתייכותה לעם ישראל. סיפרתי לה רבות על היהדות, על תפקידה הייחודי של 'אשת חיל' במקורותינו. כיום אותה אישה מדליקה נרות שבת מדי שבוע וממשיכה להתקרב אל הבורא, בצעדים קטנים אך בטוחים".

בעת שלמד שם, הצליח להגיע לחניכות אצל ג'רי רובינסון ב'בית הספר לעיצוב של פרסון', אשר התפרסם בשל יצירות שונות. הוא גם שימש נשיא של 'האיגוד הלאומי לקריקטוריסטים' וכן של 'האגודה לקריקטוריסטים אמריקניים עורכים'.

אלברט ורובינסון יצרו קשר חם והם היו קרובים זה לזה במשך שנים. "אף פעם לא ידעתי שהוא יהודי", אומר אלברט. "נדמה היה כי חייו היו חילוניים מאוד. אך כאשר הגיע לחתונתו, ישב ליד חבר חב"דניק שלי, וגיליתי שהוא יהודי ואף תרם לחב"ד".

כאשר סיים אלברט את לימודיו, עבד במשך מספר שנים במשרד ארכיטקטורה במנהטן, כשהוא עוסק בארכיטקטורה גראפית. ככל שהתקרב יותר ויותר ליהדות, החל לפעום בו צורך פנימי שקרא לו לעסוק באמנות יהודית. מתוך שיקול, כי מוטב שאת המעבר הנועז לעיסוק עצמאי יעשה בהיותו עדיין רווק, עזב את משרתו והחל לעבוד עצמאית. הוא ביצע עבודות אמנות עבור עיתונים ולוחות שנה איראניים יהודיים, מכר מעט ציורים, ואייר ספר ילדים ששמו 'הבית שבנה שלמה', אשר מספר את סיפורו של בית המקדש.

ההזמנות החלו להגיע, במיוחד מאיראנים בעלי אמצעים, להכנת כתובות ויצירות אמנות להנצחה. רבים מהם הופנו על ידי רבנים בגרט נק או בבברלי הילס, אשר הכירו את אלברט חקיקאן וכיבדו אותו ואת יצירתו. על אף שהיו כאלה שיעצו לו כי יתפרנס טוב יותר אם יעסוק באמנות מסחרית, הוא לא היה מעוניין; מאוחר יותר יעיד על עצמו: "עשיתי זאת במשך מספר שנים, וישנם אנשים רבים שמסוגלים להכין פרסומות טובות יותר למזון לחתולים ולקטשופ, אך אין מספיק אנשים המסוגלים לפרסם את התורה".

מציור לקירוב רחוקים

אלברט בחר לפרסם את התורה, את היהדות ואת מורשתה. מהר מאד הוא גילה כי הדרך מכן הצבעים אל הנפש היהודית, קצרה מאד. בכל פעם, לפני שהוא מתחיל במלאכתו ומייחד לכתובה הנוכחית

הנכנסות לתיבה, בעבור זוג שנישא בשבוע שבו קראו בתורה את פרשת נח. למראה הכתובה המקורית, הגיב החתן בשמחה: "הלוואי יהא זה סימן ברכה שייוולדו לנו תאומים!..."

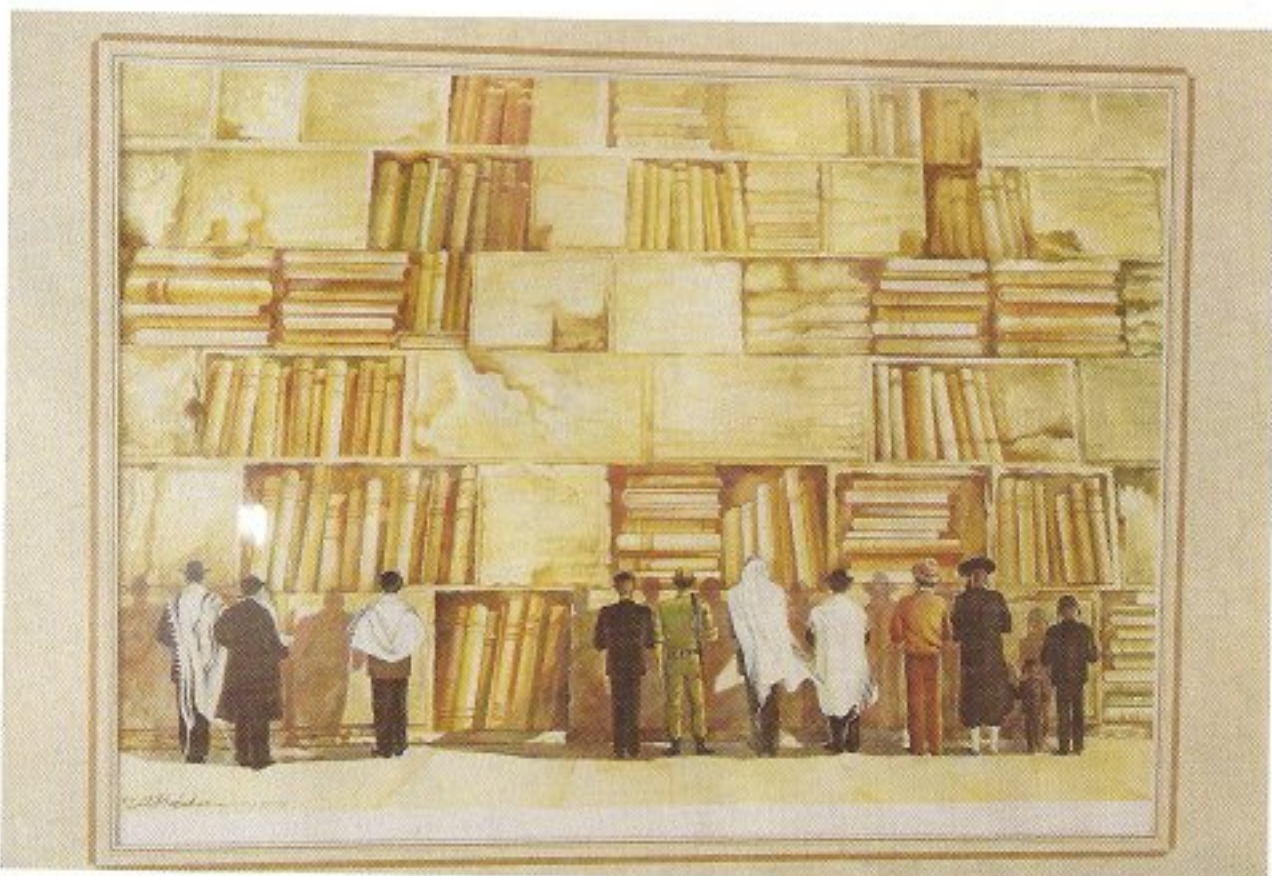
עולם הפרסום התורני

מעניין לגלות, כי בשנות נעוריו של אלברט, לא חזה כלל כי יקדיש עצמו בעתיד ליצירת כתובות. הוא נולד למשפחה מסורתית, ואולי יכול היה להמשיך בשמחה בהפקת ציורים וקומיקס, ולשמור על יסודות היהדות ללא רצון מיוחד להעצים את קיום המצוות שלו. אך רוחות אי השקט שהגיעו לשיאן במהפכה האיראנית בשנות תשל"ט, הוציאו אותו מחוץ למעגל האהוב והמוכר של משפחה ותרבות, לתוך עולם שונה לחלוטין, שבו היה עליו לפרוץ לעצמו דרך חדשה, ולהקשיב אף יותר מקרוב לקריאות ששיגרה לליבו ללא הרף, נשמתו שלו.

לאחר שהתקבל לאוניברסיטת טהרן, שאותה הוא מגדיר "אוניברסיטה טובה מאוד לאמנות", לא מיהר לעזוב. אבל איתותים ברורים של אירועים שעברו עליו, חברו יחד ושכנעו אותו שעליו ללמוד במקום אחר. "באירוע ספורט שבו השתתפו מדינת ישראל ואיראן", הוא נזכר, "החלו האיראנים לאיים עלינו: 'אם תנצח ישראל, אתם מתים!' אפילו מוסלמים חילוניים איימו באלימות. כשהתברר שהישראלים ניצחו, האיראנים יצאו מדעתם..."

אלברט עצמו הוכה בדרכו הביתה מעובר אורח, ושב מדמם כולו. "זה הכריע את הכף בשבילי", הוא משחזר. "סירבתי להישאר שם עוד. כבר לא רציתי קשר עם אנשים אלה. ידעתי שמקומי - בארץ".

הוא שקל להירשם ללימודים באקדמיה לאמנות 'בצלאל' בירושלים. אך השנה היתה תשל"ז, מעט לאחר מלחמת יום הכיפורים, ובן דודו נפל במלחמה. לכן שינה את דעתו, כשהוא מעדיף את הביטחון היחסי שבארצה"ב. כאשר הגיע לניו יורק, נרשם למחלקה לארכיטקטורה ואמנויות שבקולג' של ניו יורק, שם השלים תואר ראשון בארכיטקטורה. אלברט קיבל מלגה מ'ליגת הסטודנטים לאמנות', ועל כן המשיך לתואר שני באמנות באותו קולג'.

מהאמנות אל עולם התורה והתפילה. ציור שמשקף את תהפוכות חייו של אלברט חקיקאן

**"עבורי קלף ריק
מייצג אין ספור
אפשרויות" אומר
אלברט, ואכן כך:
דמויות תנ"כיות,
גוונים עמוקים,
חיים, פרחי טוליפ
ותזמורות חתונה;
ערבסקות,
חמסות, מסגרות
מפוארות
ואותיות בפרסית
מקשטות את
שלל כתובותיו**

דף יומי ושבתי. בחדר העבודה הצנוע שבפלטבוש

בדרך כלל מקבל אלברט חקיקאן הזמנות חגיגיות לכל חתונה, שלה טרח להכין את הכתובה הייחודית שהוזמנה אצלו. אולם הוא אינו מרבה להשתתף בהן. האמן הצנוע והעניו חש שלא בנוח באירועים הנוצצים של לקוחותיו; שמחות מעוטות רוחניות, אם בכלל, של קליינטים בני המעמד הגבוה. "חלק מהם אומרים לי, 'מדוע אינך עובר לבברלי הילס? תוכל להרוויח שם בגדול!'" הוא מספר. "אולם אני מקבל את השראתי מפלטבוש שכונתי, שבה הכל כשר ומהודר והתורה נושבת ברחובות. האווירה מעוררת בי דחף מיוחד לצייר ולאייר מה יעניק בי השראה בבברלי הילס הזרה?" תוהה אלברט בקול. "השאפה שלי היא לחיות כמו יהודי פשוט – מקווה, מניין, דף יומי ושבתי."

לא רק בבברלי הילס מרתיעה אותו. אמריקה כולה זכורה לו בתחילת היכרותו עמה כמעניקה תחושת בדידות קשה באשר ילך. "לא היה לי איש", הוא אומר; אחיו, ג'ביד ובחזאד עזבו את איראן רק בתשל"ח, והוריו ואחותו הגיעו אחרי המהפכה. לפחות חברו לחדר היה יהודי פרסי, מרדכי קשאני, סטודנט למדעי המחשב, אשר התפרנס משטיפת כלים במסעדה סינית כשרה. לימים, הפך חבר זה לרב קשאני, אשר ייסד את בתי הספר 'תורת חיים' עבור יהדות פרס בגרט נק ובריצי'מונד הילס. "הוא שינה את פני החינוך בקהילתנו", אומר אלברט בהתפעלות.

לרקוד עם הקב"ה

בשנת תשל"ט נסע אלברט חזרה לאיראן לבקר את משפחתו. היה זה בדיוק ערב המהפכה. "חשתי כי מתבשל דבר מה. עודדתי את כל משפחתי וידידי לצאת מיד. אפילו חיברתי ספר של יצירות אמנות ושירה, שכיניתי אותו 'אוויר צח', כדי לשכנע אנשים לעזוב". המהפכה פרצה, אולם משפחתו טרם עזבה והוא נלחץ. חששו היה גדול לגורל משפחתו, ובמיוחד לגורל אביו, אשר כמנהל בית ספר יהודי יהווה מטרה ברורה לעינויים. אלברט החל להתקשר

מכובדת, מסוייגת, שהינה מעבר לנימוסים הפרסיים המעודנים. מצד שני הוא גם קריקטוריסט לשעבר. חוש ההומור שלו נותר חד בהווה, והוא עומד הכן להפוך לציני ומגוחך את החיים המודרניים העכשוויים לציניים ולמגוחכים. משכך, איוונו לדעת, אם הקריקטוריסט לשעבר אינו מבקש ליצור אמנות שאינה כתובה מוזמנת...

"כמובן", הוא משיב. "הייתי רוצה מאד. אך אין לי זמן פנוי". אבל נראה שהוא בכל זאת מוצא פנאי לדברים הקרובים לליבו. הוא מפשפש לרגע קל בין יצירותיו הרבות, ומעלה לעברנו ציור. אנו נרתעים לאחור. מן התמונה שלפנינו ניבט פרצוף דמוי שטן. "הנה יצירה שהצלחתי לעשות", אומר אלברט. "זהו פרצופו של חומייני, מצוייר כמהות הרשע. ציור זה הודפס כאן ובמדינות אחרות, כמובן שלא בשמי. בשבילי, חומייני היה ראשית כל הטורזם: הפלת מגדלי התאומים בד בבד עם האינתיפאדה. הייתי רוצה לצייר פיצוץ אטומי, משולב בפרצופים של פוליטיקאים איראניים כגון אחמדינג'ד. כבר בצעתי מספר שרטוטים לצורך העניין".

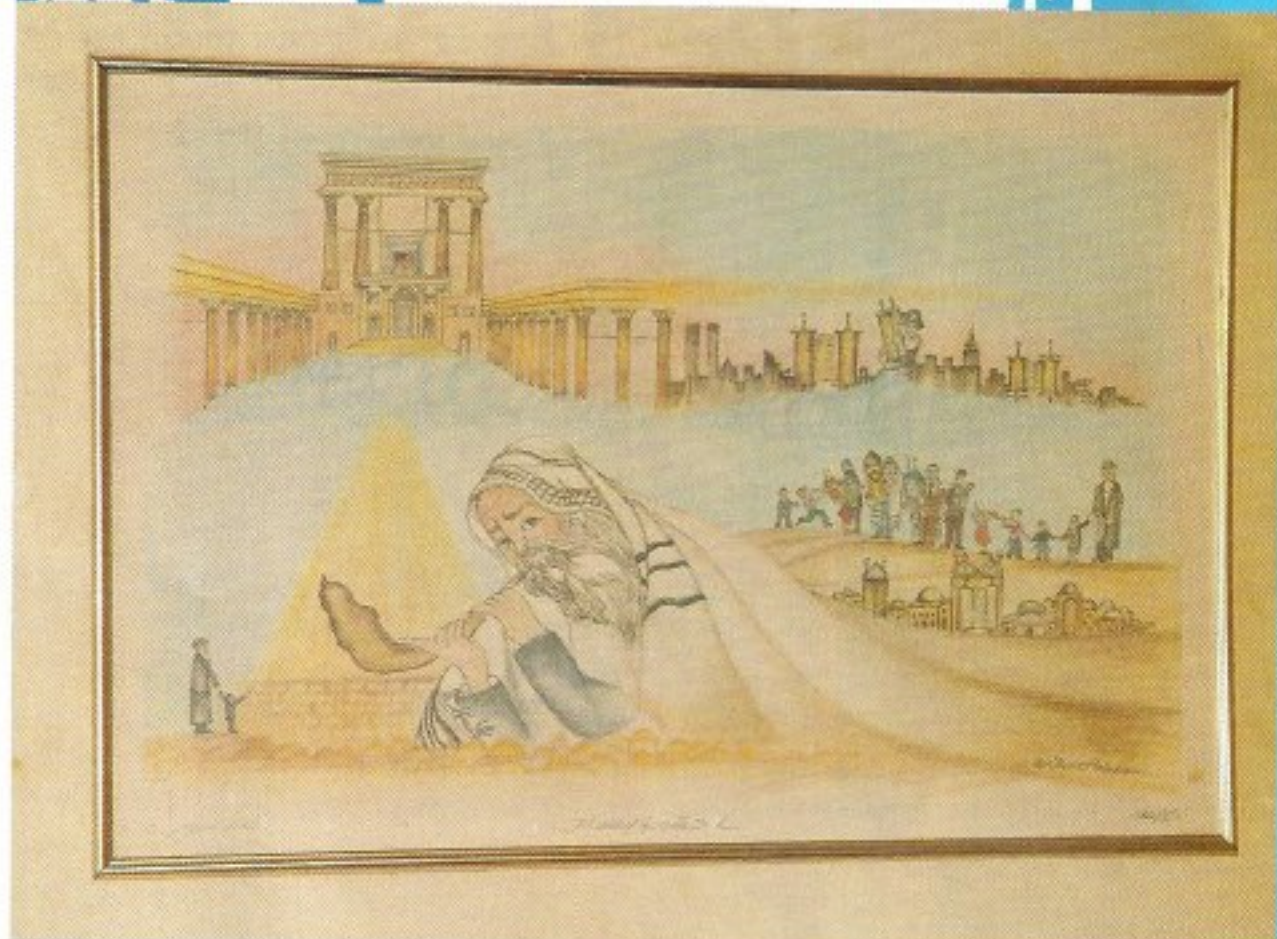
היום, מגלה אלברט ספקות ברורים לגבי עולם האמנות שפעם העריץ כל כך. סדק אחר סדק נוצר בחומת ההערכה לענף רב ההשראה. כבר בתקופת הגיעו לאמריקה, כשביקש להשתלב בעולם האמנות האמריקני, אחת מן המרצות שלו באיראן, נתנה לו את שמו של אחיה, אמן איראני מכובד בניו יורק, לא יהודי. אלברט יצר עמו קשר והחל לשהות במחיצתו ובמחיצת ידידיו.

"הייתה לי יראת כבוד כלפיו", אומר אלברט. "היתה לי הערכה רבה כלפי האמנות שלו". אך ככל שבילה זמן רב יותר עם איש זה, הבין יותר כי כישרון אמנותי ואישיות מעודנת אינם בהכרח צועדים שלובי זרוע. "אדם זה וחבריו נהגו ללכת לתערוכות אמנות ולאחר מכן להשתכר כלוט", נזכר אלברט. "האליל שלי החל לרדת מכנו. הבנתי שאיני רוצה להיות כמותו, ולא כמו רוב האנשים האחרים שאותם פגשתי בעולם האמנות. נפשי נקעה מהשקות מפוארות של תערוכות ואורחות חיים מושחתים. אי אפשר לשכוח כי מוצאי הינו מאיראן, ועל אף השאה, הייתי מסורתי ביותר. הייתי מזועזע מן המתירנות שבה פגשתי באמריקה".

גם היום הוא לא מרוצה ביותר מאותו עולם אמנותי-חומרי. "לפעמים אני מבקר בתצוגות אמנות או במכירות פומביות, ומביט מן הצד כיצד אנשים מוציאים כסף רב עבור זבל", הוא אומר בהשתוממות. "על אף שאני מחזיק בתואר שני באמנויות, טרם הצלחתי להבין את החכמה הזו... לאחרונה, נמכר ציור של אנדי וורהול במאה שלושים וארבעה אלף דולר. ראיתי כי הגוי שרכש אותו היה שמח מאוד, אך איני מסוגל לתפוס מדוע ולמה".

אלברט החל אפילו לדאוג שמא עבודת אמנות אינה טובה לנשמה היהודית שפועמת בקרבו, והלך לשאול את רבו, הרב סולימאני. "הרב אמר לי: 'זה המקצוע שלך; השתמש בו למצווה, והימנע מן החלק של העבודה זרה'".

"בכל מקרה", מסכם אלברט חקיקאן, "אנו חיים בזמנים מסוכנים. כולנו צריכים לעבוד על הארת העולם החשוך - בכל מקצוע שבו נבחר". הוא עצמו, בעקבות דברי רבו, ניגש אל מלאכת האמנות והאיוור ממבט שונה, אחרי מדרך מודעת של אפשרות ויכולת לפרסם על ידי פרנסתו את שמו של הבורא בעולם. אי אפשר להגיד שאינו מצליח.

"זה המקצוע שלך - השתמש בו למצווה". רקע של מתן תורה פרי מכחולו של חקיקאן

"אל הקלף לא אשליך איור של מנורה או מגן דוד, סתם כדי להעניק הרגשה יהודית. מטרתי הברורה היא למסור אל הדף ולהנציח דרכו מושגים יהודיים רוחניים בדרך חדשה, בלתי שגרתית, ייחודית ורווית קדושה"

עצמו, והוא עצמאי העוסק לפרנסתו, מתבטא חקיקאן, הדבוק לקב"ה ולתורתו כבר שנים ארוכות, כי עבודתו הינה תרגיל באמונה. במיוחד לאור העובדה, שאין הוא מפרסם את עבודותיו, ומעמד של 'סוחר' אינו טבעי עבורו. "אינני דומה לאדם שיכול לסמוך על משכורת קבועה", הוא מפרש את עמדתו. "אך הפרנסה שלי היא הישר מן משמים. היא נופלת לידי בדרכים הכי בלתי צפויות, ותמיד אני רואה את יד ד' בדרך שבה היא מגיעה... נוצרת אצלי הרגשה נעלית כביכול אני 'דוקדק עם הקב"ה' יד ביד".

האליל ירד מכנו

מעצב הכתובות הבלתי שגרתי ניחן בעמידה

אליהם לעיתים תכופות, כשהוא זועק נואשות: "עליכם לצאת!!!"

באותה תקופה, חש אלברט בהתעוררות גדולה יותר של געגועיו לקדושה, והחל לחוש צורך להתפלל. "המהפכה סייעה לי להתקרב לקב"ה", הוא אומר במבט לאחור. "לא הייתה לי כל דרך לסייע למשפחתי, פרט לתפילה. המהפכה האיראנית יצרה מהפכה בנשמת".

"עשיתי השתדלות, וניגשתי לרב יחיאל פר, אשר היה מעורב במאמצים לסייע ליהודי איראן לצאת ממדינתם. כאשר ניגשתי אליו בבורו פארק, הוא אמר לי: 'כעת זמן מנחה, בוא איתי קודם לבית הכנסת'. הוא לקח אותי לשיטבל, וכאשר נכנסתי וראיתי את המקום ואת הרב, כמעט התעלפתי. הקדושה היתה כל כך אינטנסיבית!" מתאר אלברט.

עד אותה עת חלק דירה עם אחיו בווינגטון הייטס, אך אז החליט לעבור לבורו פארק. שם החל להתוודע לחסידות חב"ד. "שליח חב"ד פרסי מברלין הילס לקח אותי לקראון הייטס וערך לי סיור סביב 770", הוא נזכר. "אחר כך התרגלתי ללכת לאדמו"ר מליובוויטש בכל יום ראשון ולקחת דולר לצדקה. המפגש השבועי העניק לי חיזוק רב".

חקיקאן לא ידע זאת אז, אך הדירה שבה התגורר, היתה מול ביתו של האדמו"ר מבלאזוב זצ"ל. "אני זוכר את הפעם הראשונה שבה ראיתי אותו", הוא משחזר. "התחלתי לרעוד כולי - ואפילו לא ידעתי מיהו. אך ידעתי כי אני עומד במחיצתו של איש קדוש. עד היום אני מקורב למשפחתו".

אלברט מספר כי נמשך לחסידים ו'הרגיש בבית' עמם, על אף שלבושם והגייטם היו בלתי מוכרים לבחור מטהרן. "פגשתי אנשים יצירתיים רבים, ומשהו בחסידות מזין מאוד את נשמת". אך לא חלף זמן רב, וגם העולם הליטאי נשא לו פנים, עד כי הפך אלברט למשתתף קבוע בשיעוריו של הרב אביגדור מילר זצ"ל בימי חמישי בערב. לעיתים קרובות היה מלווה אותו בטיוליו הרגליים היומיים לאורך קינגס הייווי, על מנת להרעיק עליו שאלות. אלברט החל ללמוד גמרא.

כיום, לאחר כשרת הדרך הארוכה שעשה בכוחות